

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.001.06.2021

Dorota Tyszkiewicz-Janik
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinie
ul. Adama Mickiewicza 39
70-383 Szczecin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/001 Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. – wykorzystanie dotacji celowej z Funduszu Pracy na wypłatę wsparcia z tytułu pokrycia kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinie ¹ , ul. Adama Mickiewicza 39, 70-383 Szczecin
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dorota Tyszkiewicz-Janik, Dyrektor PUP, od 1 czerwca 2004 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Jarosław Staniszewski, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/23/2021 z 22 stycznia 2021 r. (akta kontroli str. 1-3)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności i rzetelności wykorzystania przez PUP dotacji celowej z Funduszu Pracy ³ na wypłatę wsparcia z tytułu pokrycia kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej (tj. na wypłatę wsparcia, o którym mowa w art. 15zzc-15zzda ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych ⁴).
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: <ul style="list-style-type: none">– analizy wykorzystania i rozliczenia dotacji przeznaczonych na sfinansowanie pożyczek bezzwrotnych ze środków FP na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy, prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowej, a także na dofinansowanie z FP dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego.</i>

¹ Dalej: PUP.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200; dalej: ustawa o NIK.

³ Dalej: FP.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1842, ze zm.; dalej: ustawa o COVID-19.

III. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez PUP w 2020 r. dotacji celowej z FP na wypłatę wsparcia, o którym mowa w art.15zzc-15zzda ustawy o COVID-19.

Uzasadnienie oceny ogólnej Dotacja z Funduszu Pracy została wykorzystana przez PUP zgodnie z przeznaczeniem na wypłatę pożyczek na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorców, bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowych, a także na wypłatę dofinansowania dla przedsiębiorców będących osobami fizycznymi niezatrudniającymi pracowników. PUP prawidłowo weryfikował spełnienie przez wnioskodawców warunków przyznania i wypłaty wsparcia, a także umorzenia udzielonych pożyczek i rozliczenia wypłaconego dofinansowania. Terminy rozpatrywania wniosków były uzasadnione prowadzonymi czynnościami weryfikacyjnymi oraz dużą liczbą złożonych wniosków. Dochowane zostały terminy wypłaty oraz rozliczenia przyznanego wsparcia.

Stwierdzona nieprawidłowość polegająca na nienaliczeniu i niewykazaniu w księgach rachunkowych PUP odsetek należnych od niespłaconych przez mikroprzedsiębiorców rat pożyczek na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, w terminie umożliwiającym ich wykazanie w informacji z wykonania planu finansowego Funduszu Pracy za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2020 r., nie miała istotnego wpływu na kontrolowaną działalność.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR **Wykorzystanie dotacji celowej z Funduszu Pracy na wypłatę wsparcia z tytułu pokrycia kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej⁶**

Opis stanu faktycznego

1. Pożyczka bezwrotna ze środków Funduszu Pracy na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy.

1.1. Na sfinansowanie pożyczek bezwrotnych w kwocie do 5 tys. zł udzielanych na podstawie art. 15zzd ustawy o COVID-19⁷, PUP otrzymał w 2020 r. 133 000 tys. zł, z tego wydatkował kwotę 132 888,2 tys. zł (99,9%).

(akta kontroli str. 7-8)

Do 31 grudnia 2020 r. do PUP wpłynęło 28 839 wniosków o pożyczkę dla mikroprzedsiębiorców, z tego 9 025 (31,3%) w formie papierowej oraz 19 814 (68,7%) w formie elektronicznej. Do 31 grudnia 2020 r. rozpatrzył 28 759 (99,9%) wniosków (odpowiednio 9 014 i 19 745⁸), z czego 26 603 (92,5%) zostało zaakceptowanych, a 2 156 (7,5%) rozpatrzonych negatywnie.

Z 80 wniosków nierozpatrzonych na 31 grudnia 2020 r., 42 zostały rozpatrzone w styczniu 2021 r., a w przypadku 30 zachodziło uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa (sprawami zajmował się właściwy organ ścigania). Pozostałe osiem wniosków złożonych w okresie 23-31 grudnia 2020 r. było

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁶ Przyznanych i wypłaconych na podstawie przepisów art. 15zzc-15zzda ustawy o COVID-19.

⁷ Dalej: pożyczka dla mikroprzedsiębiorcy.

⁸ Odpowiednio 31,3% i 68,7%.

niekompletnych (np. nie zawierały wymaganego pełnomocnictwa osoby podpisanej na wniosku) i wnioskodawcy zostali wezwani do ich uzupełnienia.

PUP nie posiadał danych dotyczących liczby wniosków o pożyczkę dla mikroprzedsiębiorców, którzy nie zatrudniają i nigdy nie zatrudniali pracowników.

Kierownik Działu Centrum Aktywizacji Zawodowej PUP oświadczyła, że informacja w ww. zakresie była przedstawiana tylko we wnioskach składanych we wstępnej fazie pierwszego naboru. Początkowo pożyczka przysługiwała przedsiębiorcy, który zatrudniał pracownika lub pracowników, następnie wymóg ten został zniesiony.

(akta kontroli str. 4, 10-11)

Kierownik Referatu ds. Przedsiębiorczości PUP oświadczyła, że od 18 kwietnia 2020 r. wnioski o pożyczkę mogli składać również mikroprzedsiębiorcy niezatrudniający pracowników.

(akta kontroli str. 153-154)

Na podstawie 26 603 umów zawartych do 31 grudnia 2020 r., PUP wypłacił w 2020 r. pożyczki dla mikroprzedsiębiorców w łącznej kwocie 132 888,2 tys. zł. Wnioskodawcy zwrócili kwotę 195,3 tys. zł (0,1%). Na 31 grudnia 2020 r. PUP nie posiadał zobowiązań z tytułu podpisanych umów.

(akta kontroli str. 4, 7-8, 10-11)

Do końca sierpnia 2020 r. PUP zawarł 26 269 umów (wszystkie zostały zweryfikowane w 2020 r. w zakresie spełnienia warunku umorzenia pożyczki dla mikroprzedsiębiorców), co stanowiło 99,6% (26 365) wszystkich umów zweryfikowanych do 31 grudnia 2020 r. Do końca 2020 r. umorzono pożyczki przyznane w 26 273 umowach, a w odniesieniu do 92 umów⁹ warunek umorzenia nie został spełniony.

(akta kontroli str. 10-11)

Kwota należności PUP z tytułu pożyczek dla mikroprzedsiębiorców na 31 grudnia 2020 r. wyniosła 99,7 tys. zł, z tego 48,7 tys. zł (48,9%) stanowiło zaległości wobec PUP. Do 31 grudnia 2020 r. na konto PUP została wpłacona kwota 195,3 tys. zł, z tego 25,3 tys. zł dotyczyło zwrotów dokonywanych w ratach, a 170 tys. zł środków nienależnie pobranych.

(akta kontroli str. 8, 11, 17, 19-20)

1.2. W kwietniu i maju 2020 r. do PUP wpłynęło najwięcej wniosków złożonych na podstawie art. 15zzd ustawy o COVID-19, tj. łącznie 24 137 (77,3%) z ogółem 28 839 wniosków złożonych w 2020 r. W maju i czerwcu 2020 r. PUP zweryfikował 23 837 (82,9%) z ogółem 28 759 wniosków rozpatrzonych w 2020 r.

(akta kontroli str. 4)

Szczegółowe badanie 10 (z 2 176) wniosków niezaakceptowanych do udzielenia wsparcia¹⁰ wykazało m.in., że trzy wnioski zostały rozpatrzone w terminie do 30 dni. Termin rozpatrzenia pozostałych siedmiu¹¹ wniosków przekraczał 30 dni (wynosił od 31 do 81 dni¹²) i był uzasadniony podjętymi przez PUP czynnościami weryfikacyjnymi, koniecznością uzupełnienia wniosku lub przeprowadzenia dodatkowego postępowania wyjaśniającego, w tym zgromadzenia i przeanalizowania

⁹ Na łączną kwotę 460 tys. zł.

¹⁰ Wybranych w sposób celowy, w szczególności z uwzględnieniem najdłuższych terminów rozpatrywania, złożonych na kwotę 50 tys. zł.

¹¹ Nr 59/20; 4968/20; 4867/20; 8929/20; 8938/20; 8939/2020 oraz 8986/20.

¹² Cztery wnioski rozpatrzone w terminie od 67 do 81 dni (nr 8929/20; 8938/20; 8939/2020 oraz 8986/20), złożone zostały przez obywateli rumuńskich i objęte były toczącym się postępowaniem prowadzonym przez Prokuraturę Krajową, pozostałe trzy wnioski rozpatrzone w terminie od 31 do 38 dni.

dodatkowych dokumentów¹³. Wpływ na okres rozpatrywania miał również utrudniony kontakt z wnioskodawcą (np. nieodbieranie korespondencji).

We wszystkich przypadkach PUP niezwłocznie (do czterech dni) powiadamiał wnioskodawców o braku akceptacji wniosków. Było to działanie wynikające m.in. ze złożenia wniosku do niewłaściwego miejscowo urzędu pracy, niedołączenia wymaganych informacji (załączników) do wniosku lub nieprowadzenia działalności gospodarczej przez mikroprzedsiębiorcę.

(akta kontroli str. 34-37)

Szczegółowe badanie 10 (z 80) wniosków¹⁴ nierozpatrzonych do 31 grudnia 2020 r.¹⁵ wykazało m.in., że pozostawały one bez rozpatrzenia od 14 do 152 dni. Siedem wniosków objętych było postępowaniem właściwych organów ściągania z uwagi na uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa związanego z wyłudzeniem środków publicznych (wnioski nierozpatrzone od 77 do 152 dni). Dwa wnioski (złożone 4 i 17 grudnia 2020 r.) wymagały uzupełnienia i zostały rozpatrzone w styczniu 2021 r. Jeden wniosek złożony 16 listopada 2020 r.¹⁶, w wyniku ponownej weryfikacji w styczniu 2021 r. został rozpatrzony negatywnie (był kolejnym wnioskiem o pożyczkę).

(akta kontroli str. 38-39)

Szczegółowe badanie 40 (z 28 759) wniosków rozpatrzonych pozytywnie do 31 grudnia 2020 r., w tym 20 złożonych w postaci papierowej¹⁷ wykazało m.in., że 15 wniosków zostało rozpatrzonych w terminie do 30 dni. Pozostałe 25 wniosków rozpatrzono w terminie przekraczającym 30 dni od dnia ich złożenia¹⁸ (od 33 do 66 dni¹⁹) – głównymi przyczynami była konieczność przeprowadzenia czynności wyjaśniających, dokonanie uzupełnienia lub korekty wniosku oraz duża liczba złożonych wniosków.

(akta kontroli str. 25-33, 60)

Dyrektor PUP wyjaśniła, że w okresie 30 dni (tj. od 20 kwietnia 2020 r. do 19 maja 2020 r.) wpłynęły 20 562 wnioski, a w okresie od 1 kwietnia 2020 r. do 31 lipca 2020 r. 27 772 wnioski. (...) *nie było możliwości, aby wnioski były rozpatrywane na bieżąco - pomimo, iż pracownicy PUP rozpatrywali wnioski po godzinach oraz w weekendy, a w proces wypłaty pożyczek była zaangażowana cała załoga Urzędu. (...)*. Ponadto w odniesieniu do terminów rozpatrywania wniosków składanych na podstawie art. 15zzc-15zzda ustawy o COVID-19 wyjaśniła, że: (...) *spowodowało to konieczność reorganizacji funkcjonowania Urzędu, co bezpośrednio przełożyło się na terminy rozpatrywania poszczególnych wniosków. Wnioski rozpatrywane były z uwzględnieniem terminów ich wpływu. Niejednokrotnie (...) wymagały kilkukrotnego uzupełniania o stosowne dokumenty (...)*. Podstawą realizacji wypłaty środków na działanie 15zzd była podpisana umowa przez przedsiębiorcę, w której w §1 pkt 2 były zawarte warunki wypłaty środków finansowych przez PUP. Wspomniany zapis §1 pkt 2 określa, iż wypłata pożyczki nastąpi w ciągu 2 dni od

¹³ Np. wykazu podmiotów zarejestrowanych jako podatnicy VAT, niezarejestrowanych oraz wykreślonych i przywróconych do rejestru VAT, informacji uzyskanych z urzędu skarbowego lub Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

¹⁴ Złożonych na kwotę 50 tys. zł.

¹⁵ Wybranych w sposób celowy, w szczególności z uwzględnieniem najdłuższych terminów rozpatrywania.

¹⁶ Nr 32620/CV-19/18369290.

¹⁷ Wybranych w sposób celowy, w szczególności z uwzględnieniem najdłuższych terminów rozpatrywania, pomoc wypłacona dla wnioskodawców wynosiła 200 tys. zł.

¹⁸ Tj. wnioski nr: 3426; 3207; 3504; 4371/20; 4431; 4430/20; 5130/20; 5256/20; 5108/20; 5652/20; 5912/20; 6605/20; 5921/20; 6020/20; 6415/20; 32620/CV-19/11361368; 32620/CV-19/11457150; 32620/CV-19/11717341; 32620/CV-19/12052723 32620/CV-19/12016463; 32620/CV-19/12024081; 32620/CV-19/12034370; 32620/CV-19/12079596; 8707/20 oraz 32620/CV-19/15865964.

¹⁹ Z tego: osiem od 33 do 39 dni; 11 od 41 do 49 dni; cztery od 50 do 57 dni oraz dwa 65 i 66 dni.

daty podpisania umowy lub zaakceptowania wniosku (te zmiany zapisu w umowach dotyczące §2 ust. 1 dokonane zostały przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej). (...) Z uwagi na fakt, iż pożyczki są wypłacane na podstawie umowy cywilno-prawnej nie stosuje się terminów określonych w postępowaniu administracyjnym.

(akta kontroli str. 133, 135-139, 188-189)

Wszystkie wnioski weryfikowane były pod względem spełniania wymaganych kryteriów przez wnioskodawcę. Sprawdzano m.in., czy: podmiot działał 29 lutego 2020 r. lub 31 marca 2020 r. i od dnia złożenia wniosku; działalność gospodarcza prowadzona była w Szczecinie; wniosek został podpisany przez osobę uprawnioną do reprezentowania (np. w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej²⁰, Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej²¹ lub Krajowym Rejestrze Sądowym²²). Ponadto uznawano spełnienie warunków przyznania pomocy (m.in. posiadania statusu mikroprzedsiębiorcy²³) na podstawie oświadczeń wnioskodawców zawartych we wnioskach o dofinansowanie, w tym w załączonych formularzach informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc publiczną związaną z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz jej skutków. Zawierały one w szczególności informacje o sytuacji finansowej wnioskodawcy, o jego działalności gospodarczej, a także dotyczące już otrzymanej pomocy publicznej związanej z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem epidemii COVID-19 oraz jej skutków lub na to samo przedsięwzięcie. Czynności podejmowane przez pracowników PUP odnotowywane były w systemie elektronicznym SyriuszStd, wykorzystywanym w procesie przyznawania, wykorzystywania i rozliczania przyznawanej pomocy na podstawie art. 15ztc-15ztda ustawy o COVID-19. Drukowane były również wyciągi z rejestrów (CEiDG, REGON, KRS). W przypadku wniosków złożonych w formie papierowej i części wniosków złożonych w formie elektronicznej, sporządzane były przez pracowników PUP potwierdzenia weryfikacji wniosku w ww. zakresie, podpisane przez osobę sprawdzającą.

(akta kontroli str. 25-33, 60, 68)

Dyrektor PUP wyjaśniła, że Beneficjent oświadczał we wniosku, że jest mikroprzedsiębiorcą oraz określał w załączniku wielkość podmiotu. Weryfikacja w zakresie prowadzenia działalności odbywała się z wykorzystaniem systemu SyriuszStd, a w przypadku wątpliwości pracownik PUP dokonywał dodatkowego sprawdzenia sytuacji przedsiębiorcy na podstawie wpisów w rejestrach CEiDG, REGON lub KRS.

(akta kontroli str. 14, 16-17)

W przypadku wszystkich 40 zaakceptowanych wniosków, wypłaty pożyczek dla mikroprzedsiębiorców dokonano w terminie do dwóch dni roboczych od momentu zaakceptowania wniosku.

(akta kontroli str. 25-33)

Z 31 umów podpisanych do 30 sierpnia 2020 r., w przypadku: 27 pracownicy PUP w terminie do trzech dni po upływie trzech miesięcy od dnia zawarcia umowy, informowali wnioskodawców o umorzeniu pożyczki (gdy spełniali warunek

²⁰ Dalej: CEiDG.

²¹ Dalej: REGON.

²² Dalej: KRS.

²³ W rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292 ze zm.), tj. w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełnienie łącznie warunków: a) zatrudniania średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz b) osiągnięcia rocznego obrotu netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych nieprzekraczającego równowartości w złotych 2 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekraczającej równowartości w złotych 2 milionów euro.

prowadzenia działalności gospodarczej w okresie trzech miesięcy od dnia udzielenia pożyczki), bądź przesyłali im harmonogram spłat (gdy nie spełniali ww. warunku). Jedną umowę²⁴ zweryfikowano po upływie trzech miesięcy od dnia jej zawarcia i po 10 dniach poinformowano o umorzeniu pożyczki. W odniesieniu do trzech umów termin zweryfikowania warunków umorzenia pożyczki i poinformowania wnioskodawcy o umorzeniu lub przesłania harmonogramu spłat nie przekraczał pięciu dni²⁵.

(akta kontroli str. 25-33)

W badanej próbie 40 wniosków, w pięciu przypadkach wnioskodawcy nie spełnili warunku prowadzenia działalności gospodarczej w okresie trzech miesięcy od dnia udzielenia pożyczki, tj.:

- umowa 5108/20 o przyznanie pożyczki w kwocie 5 tys. zł – pomoc wypłacono 17 czerwca 2020 r.; beneficjent zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej 11 sierpnia 2020 r.; 18 września 2020 r. otrzymał harmonogram spłat; nie uregulował do 19 października 2020 r. pierwszej raty w kwocie 420 zł (wraz z odsetkami); pismem z 29 października 2020 r. PUP wezwał beneficjenta do uregulowania zaległości (pismo nie zostało odebrane); nie zostały uregulowane kolejne trzy raty (płatne do 17 listopada 2020 r., 17 grudnia 2020 r. i 18 stycznia 2021 r.); PUP nie kierował do beneficjenta kolejnych wezwań do uregulowania zaległości; w toku kontroli NIK, pismem z 17 lutego 2021 r. wypowiedział umowę na podstawie §4 umowy i wezwał do zwrotu uzyskanej pomocy wraz z odsetkami w łącznej kwocie 5 188 zł;
- umowa z 5912/20 o przyznanie pożyczki w kwocie 5 tys. zł – pomoc wypłacono 12 czerwca 2020 r.; beneficjent zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej 1 lipca 2020 r.; 14 września 2020 r. otrzymał harmonogram spłat; nie uregulował do 19 października 2020 r. pierwszej raty w kwocie 420 zł (wraz z odsetkami); pismem z 29 października 2020 r. PUP wezwał beneficjenta do uregulowania zaległości (pismo zostało odebrane 4 listopada 2020 r.); nie zostały uregulowane kolejne cztery raty (płatne do 12 listopada 2020 r., 14 grudnia 2020 r., 12 stycznia 2021 r. i 12 lutego 2021 r.); PUP nie kierował do beneficjenta kolejnych wezwań do uregulowania zaległości; w toku kontroli NIK, pismem z 17 lutego 2021 r. wypowiedział umowę na podstawie §4 umowy i wezwał do zwrotu uzyskanej pomocy wraz z odsetkami w łącznej kwocie 5 192 zł;
- spłata pozostałych trzech pożyczek²⁶ była dokonywana zgodnie z przesłanym harmonogramem.

(akta kontroli str. 25-33, 54-67, 69-84, 155, 156)

Dyrektor PUP wyjaśniła, że dysponentem środków wypłacanych na mocy ustawy COVID-19 jest Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii, które może podejmować decyzje w sprawie udzielania ulg w spłacie tych należności. Ustawa o COVID-19 nie zawiera przepisów umożliwiających udzielanie ulg w spłacie tych należności przez starostę. W związku z powyższym Ministerstwo skierowało do urzędów pracy pismo z 8 grudnia 2020 r., z prośbą o wstrzymanie się z rozstrzygnięciami stosowania ulg w spłacie należności wypłaconych na podstawie ww. ustawy, do momentu wypracowania stanowiska w tej sprawie. Wyjaśniła ponadto: (...) 23 czerwca 2020 r. została skierowana skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w przedmiocie pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej. Z uwagi na brak szczegółowych zapisów dotyczących sposobu prowadzenia egzekucji nienależnie pobranych świadczeń wypłaconych na mocy specustawy, PUP oczekiwał jaka będzie odpowiedź WSA, na powyższą skargę. 31 grudnia 2020 r. do PUP w Szczecinie wpłynęło Postanowienie WSA, w którym

²⁴ Wniosek nr 32620/CV-19/11457150.

²⁵ Wnioski nr: 32620/CV-19/15931703; 32620/CV-19/12034370 oraz 5912/20.

²⁶ Wnioski nr: 4430/20; 5652/20 oraz 6605/20.

to skarga została odrzucona, gdyż nie podlega kognicji sądów administracyjnych. Mając powyższe na uwadze, PUP aktualnie rozpoczął działania zmierzające do wyegzekwowania nienależnie pobranych świadczeń wypłaconych na mocy specustawy. Obecnie przygotowywane są pozwy do sądu przeciwko beneficjentom, którzy nie spłacają pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy.

(akta kontroli str. 40, 43, 45-53, 65)

Dyrektor PUP wyjaśniła także, iż wypowiedzenie umów na podstawie §4 ust. 4 umowy, zgodnie z którym opóźnienie w spłacie co najmniej dwóch rat może być podstawą wypowiedzenia umowy pożyczki, jest ostatecznością stosowaną w przypadku, kiedy nie można uzyskać należnych spłat w związku z prowadzonym dochodzeniem należności. Ogłoszony stan epidemii COVID-19 i konieczność częściowej izolacji lub wyłączenia działań powoduje, że przedsiębiorcy mają problemy z płynnością finansową, zatrudnieniem pracowników i możliwością dalszego działania na rynku. W pierwszej kolejności, podejmowane są działania polegające na kontakcie telefonicznym lub pocztą. Jeżeli takie działania nie przyniosą skutku, wówczas PUP realizuje uprawnienie ustalone w §4 ust. 4 umowy pożyczki.

(akta kontroli str. 150-151)

Z tytułu niespłacanych pożyczek udzielonych na podstawie art. 15zzd ustawy o COVID-19, w związku ze zobowiązaniem przedsiębiorców do zwrotu z tytułu niedotrzymania warunków umowy, wartość należnych odsetek wyniosła 498 zł (w tym 19 zł z tytułu umów nr 5108/20 i nr 5912/20). Nie zostały one wykazane w informacji z wykonania planu finansowego Funduszu Pracy za okres od początku roku do 31 grudnia 2020 r. Ujęto je w ewidencji księgowej PUP w trakcie kontroli NIK, tj. 16 lutego 2021 r.

(akta kontroli str. 19-20, 159-187)

W przypadku umowy z 2 października 2020 r. zawartej na podstawie wniosku 8980/20 z 28 września 2020 r. (pomoc w kwocie 5 tys. zł wypłacona tego samego dnia), w wyniku pozytywnej weryfikacji, tj. spełnienia warunku prowadzenia działalności gospodarczej przez okres trzech miesięcy, tj. do 2 stycznia 2021 r., przedsiębiorca 4 stycznia 2021 r. został poinformowany o umorzeniu pożyczki.

(akta kontroli str. 32, 120-131)

W toku kontroli NIK (tj. 2 lutego 2021 r.) na podstawie analizy danych zawartych w rejestrze CEiDG (stan na 2 lutego 2021 r.) ustalono, że przedsiębiorca zawiesił działalność gospodarczą od 31 grudnia 2020 r., tj. dwa dni przed upływem trzech miesięcy od dnia udzielenia pożyczki.

(akta kontroli str. 32, 132)

Dyrektor PUP wyjaśniła, że 4 stycznia 2021 r. przedsiębiorca spełniał warunki umorzenia pożyczki. Modyfikacji danych w CEiDG dokonał 27 stycznia 2021 r. i wówczas zawiesił prowadzenie działalności z datą wsteczną od 31 grudnia 2020 r. W związku z powzięciem nowych informacji w sprawie zostaną podjęte działania w celu jej wyjaśnienia.

(akta kontroli str. 40, 42-44)

Na podstawie analizy danych zawartych w rejestrze CEiDG (stan na 24 lutego 2021 r.) ustalono, że przedsiębiorca 15 lutego 2021 r. zmienił datę zawieszenia działalności gospodarczej z 31 grudnia 2020 r. na 5 stycznia 2021 r.

(akta kontroli str. 132)

Dyrektor PUP wyjaśniła, że wytyczne dotyczące sposobu wypłat środków publikowane były na stronie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Stanowisko Ministerstwa podlegało częstym modyfikacjom. Wpływ na działania PUP miała sytuacja związana z epidemią COVID-19, m.in. ze względu na fluktuację kadr (zasiłki opiekuńcze, zwolnienia lekarskie, kwarantanny). Na bieżąco były organizowane wewnętrzne szkolenia, w celu przyuczenia poszczególnych pracowników do zadań związanych z realizacją zadań. Wśród podjętych działań wskazała:

- wdrożenie nowych zadań we wszystkich komórkach organizacyjnych,
- podział zadań na finansowe i merytoryczne (po merytorycznym rozpatrzeniu wniosku, inny pracownik dokonywał jego sprawdzenia pod względem finansowym),
- monitoring i reagowanie na ciągle zmieniający się stan liczbowy pracowników,
- wprowadzenie tzw. *czek listy* - karty kontroli do stosowania przez każdego pracownika rozpatrującego wniosek.

(akta kontroli str. 133, 140)

2. Pożyczka bezzwrotna ze środków Funduszu Pracy na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowej

2.1. Na sfinansowanie pożyczek bezzwrotnych udzielanych na podstawie art. 15zzda ustawy o COVID-19²⁷, PUP otrzymał w 2020 r. 220 tys. zł, z tego wydatkował kwotę 219 tys. zł (99,5%).

(akta kontroli str. 7-8)

Do 31 grudnia 2020 r. do PUP wpłynęły 83 wnioski o pożyczkę dla organizacji pozarządowych, z tego 22 (26,5%) w formie papierowej oraz 61 (73,5%) w formie elektronicznej. Do 31 grudnia 2020 r. PUP rozpatrzył 79 (95,2%) wniosków (odpowiednio 22 i 57²⁸), z czego 58 (73,4%) zostało zaakceptowanych, a 21 (26,6%) rozpatrzonych negatywnie. Do 31 grudnia 2020 r. PUP nie rozpatrzył czterech wniosków – wszystkie zostały zweryfikowane w styczniu 2021 r.

(akta kontroli str. 5, 10-11, 152)

Na podstawie 58 umów zawartych do 31 grudnia 2020 r., PUP wypłacił w 2020 r. pożyczki dla organizacji pozarządowych w łącznej kwocie 219 tys. zł. Na 31 grudnia 2020 r. PUP nie posiadał zobowiązań z tytułu podpisanych umów.

(akta kontroli str. 5, 7-8, 11-12)

Do końca sierpnia 2020 r. PUP zawarł 38 umów (wszystkie zostały zweryfikowane w 2020 r. w zakresie spełnienia warunku umorzenia pożyczki dla organizacji pozarządowych²⁹), co stanowiło 90,5% (42) wszystkich umów zweryfikowanych do 31 grudnia 2020 r. Do końca 2020 r. umorzono wszystkie 42 pożyczki (nie stwierdzono przypadków, w których nie został spełniony warunek umorzenia).

(akta kontroli str. 12)

Na 31 grudnia 2020 r. PUP nie posiadał należności z tytułu wypłaconych pożyczek dla organizacji pozarządowych.

(akta kontroli str. 8, 12, 17)

2.2. Szczegółowe badanie 10 (z 21) niezaakceptowanych wniosków³⁰ wykazało m.in., że wszystkie zostały rozpatrzone w terminie nieprzekraczającym 30 dni od momentu ich złożenia (od jednego do 28 dni); we wszystkich przypadkach PUP powiadamiał wnioskodawców o braku akceptacji wniosków niezwłocznie (w dniu rozpatrzenia wniosku lub do dwóch dni). Brak akceptacji był uzasadniony i wynikał

²⁷ Dalej: pożyczka dla organizacji pozarządowej.

²⁸ Odpowiednio 27,8% i 71,1%.

²⁹ Tj. prowadzenia działalności gospodarczej przez okres trzech miesięcy od dnia udzielenia pożyczki.

³⁰ Wybranych w sposób celowy, w szczególności z uwzględnieniem najdłuższych terminów rozpatrywania, wnioski złożone na kwotę 50 tys. zł.

m.in. z przekroczenia łącznych przychodów osiągniętych w 2019 r. (ponad limit określony w art. 15zzda ust. 3 ustawy o COVID-19, tj. 100 tys. zł); wcześniejszego uzyskania wsparcia (kolejny wniosek) lub złożenia wniosku dla organizacji pozarządowych przez mikroprzedsiębiorcę.

(akta kontroli str. 78, 95-96, 98-99)

Szczegółowe badanie wszystkich (czterech) wniosków nierozpatrzonych do 31 grudnia 2020 r.³¹ wykazało m.in., że zostały one złożone w okresie od 22 do 29 grudnia 2020 r. (na 31 grudnia 2020 r. pozostawały bez rozpatrzenia od dwóch do dziewięciu dni). W okresie tym wnioski były weryfikowane, trzy z nich wymagały uzupełnienia. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone w styczniu 2021 r.

(akta kontroli str. 79, 97)

Szczegółowe badanie 35 (z 58) pozytywnie rozpatrzonych do 31 grudnia 2020 r. wniosków o pożyczki dla organizacji pozarządowych³², w tym 15 (wszystkich) złożonych w formie papierowej wykazało m.in., że 34 wnioski zostały rozpatrzone w terminie do 30 dni. Jeden wniosek został rozpatrzony w terminie przekraczającym 30 dni od dnia jego złożenia³³ (pierwsze czynności weryfikacyjne podjęto pięć dni po jego złożeniu, a wniosek został rozpatrzony po 35 dniach od złożenia).

(akta kontroli str. 85-94)

Wszystkie wnioski weryfikowane były pod względem spełniania wymaganych kryteriów przez wnioskodawcę. Sprawdzano m.in. czy: podmiot działał 29 lutego 2020 r. lub 31 marca 2020 r. i od dnia złożenia wniosku; działalność prowadzona była w Szczecinie; wniosek został podpisany przez osobę uprawnioną do reprezentowania (np. w rejestrze REGON, KRS, Ewidencji Stowarzyszeń Zwykłych lub ewidencji klubów sportowych działających w formie stowarzyszenia, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej). Ponadto uznawano spełnienie warunków przyznania pomocy (m.in. w zakresie kwoty osiągniętych łącznych przychodów w 2019 r., tj. nieprzekroczenia limitu 100 tys. zł) na podstawie oświadczeń wnioskodawców zawartych we wnioskach o pożyczkę, w tym w załączonych formularzach informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc publiczną związaną z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz jej skutków. Zawierały one w szczególności informacje o sytuacji finansowej wnioskodawcy, o jego działalności gospodarczej, a także dotyczące już otrzymanej pomocy publicznej związanej z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem epidemii COVID-19 oraz jej skutków lub na to samo przedsięwzięcie. Czynności podejmowane przez pracowników PUP odnotowywane były w systemie elektronicznym SyriuszStd, wykorzystywanym w procesie przyznawania, wykorzystywania i rozliczania pomocy na podstawie art. 15zzc-15zzda ustawy o COVID-19. Drukowane były również wyciągi z rejestrów (REGON, KRS).

(akta kontroli str. 85-94)

Trzy wnioski³⁴ (z 35 badanych) złożone zostały przez kościelne osoby prawne (parafie rzymskokatolickie). Wnioski zostały zweryfikowane według ww. zasad, w szczególności na podstawie oświadczeń wnioskodawców zawartych we wnioskach o przyznanie pożyczki. Wskazywali w nich m.in., że są organizacją pozarządową lub podmiotem w rozumieniu art. 3 ust. 2 lub art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie³⁵.

³¹ Wnioski złożone na kwotę 14,8 tys. zł.

³² Wybranych w sposób celowy, w szczególności z uwzględnieniem najdłuższych terminów rozpatrywania, pomoc wypłacona dla organizacji pozarządowych wynosiła 144,6 tys. zł.

³³ CAZ.I.ZZDA.12.2020 z 14 sierpnia 2020 r.

³⁴ Na łączną kwotę 15 tys. zł.

³⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1057, ze zm.: dalej ustawa OPP.

(akta kontroli str. 85-94, 201-202)

Zastępca Dyrektora PUP wyjaśnił, że rozpatrując wnioski składane przez parafie rzymskokatolickie PUP kierował się wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej³⁶, zgodnie z którymi parafie są podmiotami zrównanymi z organizacjami pozarządowymi, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy OPP. Ponadto uznawano spełnienie warunków przyznania pomocy na podstawie oświadczeń we wnioskach, wskazujących m.in., że wnioskodawca jest *organizacją pozarządową/ podmiotem w rozumieniu art. 3 ust. 2, art. 3 ust. 3 ustawy OPP*.

(akta kontroli str. 193-202)

W przypadku wszystkich 35 wniosków, wypłaty pożyczek dla organizacji pozarządowych dokonano w terminie do dwóch dni roboczych od momentu zaakceptowania wniosku.

(akta kontroli str. 85-94)

W 32 przypadkach (z ww. 35) od podpisania umowy upłynęło więcej niż trzy miesiące. Wszystkie 32 organizacje pozarządowe spełniły warunki umorzenia.

(akta kontroli str. 85-94)

3. Dofinansowanie z Funduszu Pracy dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników

3.1. Na dofinansowanie dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników, przekazane na podstawie art. 15z zc ustawy o COVID-19³⁷, PUP otrzymał w 2020 r. 22 000 tys. zł, z tego wydatkował 21 493,7 tys. zł (97,7%).

(akta kontroli str. 7, 9)

Do 31 grudnia 2020 r. do PUP wpłynęły 4 782 wnioski o dofinansowanie dla osób fizycznych, z tego 1 506 (31,5%) w formie papierowej oraz 3 276 (68,5%) w formie elektronicznej. Do 31 grudnia 2020 r. PUP rozpatrzył 4 743 (99,2%) wnioski (odpowiednio 1 495 i 3 247³⁸), z czego 4 143 (87,3%) zostały zaakceptowane, a 600 (12,6%) rozpatrzono negatywnie. Do 31 grudnia 2020 r. PUP nie rozpatrzył 39 wniosków, z tego 38 wniosków zostało rozpatrzonych w styczniu 2021 r. Jeden wniosek złożony 27 grudnia 2020 r. był niekompletny³⁹ i wnioskodawca został wezwany do jego uzupełnienia.

(akta kontroli str. 6, 12-13)

Na podstawie 4 143 umów zawartych do 31 grudnia 2020 r., PUP wypłacił w 2020 r. kwotę 21 493,7 tys. zł na dofinansowanie dla osób fizycznych. Wnioskodawcy zwrócili kwotę 65,5 tys. zł (0,3%). Na 31 grudnia 2020 r. saldo zobowiązań PUP z tytułu podpisanych umów wyniosło 455,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 7, 9, 12-13)

Na 31 grudnia 2020 r. PUP nie posiadał należności z tytułu wypłaconego dofinansowania dla osób fizycznych. W wyniku weryfikacji przez pracowników PUP udzielonego dofinansowania dla osoby fizycznej, w 11 przypadkach zobowiązano przedsiębiorców do zwrotu otrzymanego dofinansowania. Nienależnie pobrane dofinansowanie w kwocie 65,5 tys. zł zostało zwrócone do 31 grudnia 2020 r.

(akta kontroli str. 12, 18)

³⁶ Umieszczonymi na stronie <https://intranet.praca.gov.pl/pytania>.

³⁷ Dalej: dofinansowanie dla osoby fizycznej.

³⁸ Odpowiednio 31,5% i 68,5%.

³⁹ Nie zawierał m.in. oświadczenia o braku naruszeń ograniczeń, nakazów i zakazów w zakresie prowadzonej działalności ustanowionych w związku z wystąpieniem stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 46a i art. 46b pkt 1-6 i 8-12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1845, ze zm.) oraz informacji dotyczących braku obowiązku opłacania w Polsce składek ZUS.

3.2. W miesiącach od kwietnia do lipca 2020 r. PUP otrzymał największą liczbę wniosków złożonych na podstawie art. 15zcc ustawy o COVID-19, tj. łącznie 3 866 (80,8%) z ogółem 4 782 wniosków złożonych w 2020 r. Od maja do sierpnia 2020 r. zweryfikował 4 201 (88,6%) z ogółem 4 743 wniosków rozpatrzonych w 2020 r.

(akta kontroli str. 6)

Szczegółowe badanie 10 (z 600) wniosków niezaakceptowanych do udzielenia wsparcia⁴⁰ wykazało m.in. że:

- dziewięć było rozpatrzonych w terminie do 30 dni, a jeden wniosek⁴¹ został rozpatrzony po upływie 45 dni od momentu wpływu wniosku - termin rozpatrzenia wniosku związany był z podjętymi przez PUP czynnościami weryfikacyjnymi, m.in. w zakresie zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne do końca III kwartału 2019 r.,
- we wszystkich przypadkach PUP niezwłocznie (w dniu rozpatrzenia wniosku lub kolejnym) podjął czynności w celu powiadomienia wnioskodawców o braku akceptacji wniosków,
- we wszystkich przypadkach brak akceptacji był uzasadniony i wynikał m.in. z: niespełnienia warunku dotyczącego niezalegania w regulowaniu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne; złożenia wniosku do niewłaściwego miejscowo urzędu pracy; zawieszenia aktywności działalności gospodarczej w okresie, który został wskazany do porównania spadku obrotów gospodarczych lub złożenia wniosku przez podmiot, który nie miał statusu przedsiębiorcy (osoby fizycznej niezatrudniającej pracowników, prowadzącej działalność gospodarczą, która podlega wpisowi do CEiDG).

(akta kontroli str. 80, 116-117)

Szczegółowe badanie 10 (z 39) wniosków nierozpatrzonych do 31 grudnia 2020 r.⁴² wykazało m.in., że na 31 grudnia 2020 r. dwa wnioski pozostawały bez rozpatrzenia 48 i 56 dni⁴³ w związku z podjętymi przez PUP czynnościami weryfikacyjnymi (w terminie odpowiednio trzech i czterech dni roboczych od złożenia wniosku). PUP wezwał do potwierdzenia autentyczności przedstawionego we wniosku pełnomocnictwa oraz złożenia wyjaśnień dotyczących zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne do końca III kwartału 2019 r.⁴⁴ W związku z tym, że wnioski nie zostały uzupełnione, w styczniu 2021 r. odmówiono udzielenia wsparcia. Pozostałe osiem wniosków pozostawało bez rozpatrzenia do 11 dni, z czego: siedem zostało rozpatrzonych lub anulowanych przez wnioskodawców w styczniu 2021 r.; jeden wniosek, złożony 27 grudnia 2020 r.⁴⁵, nie został rozpatrzony z uwagi na kontynuowanie czynności weryfikacyjnych i prowadzenie postępowania wyjaśniającego, w tym dotyczącego braku obowiązku opłacania w Polsce składek ZUS.

(akta kontroli str. 81, 118-119)

Szczegółowe badanie 40 (z 4 143) pozytywnie rozpatrzonych do 31 grudnia 2020 r. wniosków o dofinansowanie dla osób fizycznych⁴⁶, w tym 20 wniosków złożonych w formie papierowej wykazało m.in., że 24 wnioski rozpatrzono w terminie

⁴⁰ Wybranych w sposób celowy, w szczególności z uwzględnieniem najdłuższych terminów rozpatrywania, złożonych na łączną kwotę wsparcia 55,4 tys. zł.

⁴¹ Nr 32620/CV-19/11861494.

⁴² Wybranych w sposób celowy, w szczególności z uwzględnieniem najdłuższych terminów rozpatrywania, złożonych na łączną kwotę wsparcia 43,2 tys. zł.

⁴³ Nr 32620/CV-19/18340662 i 32620/CV-19/18130826.

⁴⁴ W odniesieniu do wniosku nr 32620/CV-19/18340662 pismami z 18 listopada 2020 r. i 11 grudnia 2020 r., w odniesieniu do 32620/CV-19/18130826 pismami z 12 listopada 2020 r. i 26 listopada 2020 r.

⁴⁵ Nr 32620/CV-19/19438276.

⁴⁶ Wybranych w sposób celowy, w szczególności z uwzględnieniem najdłuższych terminów rozpatrywania, pomoc udzielona osobom fizycznym wynosiła 214,5 tys. zł, a wypłacona do 31 grudnia 2020 r. 204,1 tys. zł.

przekraczającym 30 dni od dnia ich złożenia⁴⁷ (od 32 do 76 dni⁴⁸). Głównymi przyczynami była konieczność przeprowadzenia czynności wyjaśniających, dokonanie uzupełnienia lub korekty wniosku, a także duża liczba złożonych wniosków.

(akta kontroli str. 100-115, 190-192)

Wszystkie wnioski weryfikowane były pod względem spełniania wymaganych kryteriów przez wnioskodawcę. Sprawdzano m.in. czy: podmiot prowadził działalność gospodarczą w okresie przyznanego dofinansowania; działalność gospodarcza prowadzona była w Szczecinie; wniosek został podpisany przez osobę uprawnioną (np. w CEiDG lub REGON, wykaz podmiotów zarejestrowanych jako podatnicy VAT, niezarejestrowanych oraz wykreślonych i przywróconych do rejestru VAT); podmiot nie zalega z uregulowaniem zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca III kwartału 2019 r. (raport ZUS U7n). Ponadto uznawano spełnienie warunków przyznania pomocy (m.in. informacji o spadku obrotów) na podstawie oświadczeń wnioskodawców zawartych we wnioskach o dofinansowanie, w tym w załączonych formularzach informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc publiczną związaną z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz jej skutków. Zawierały one w szczególności informacje o sytuacji finansowej wnioskodawcy, o jego działalności gospodarczej, a także dotyczące już otrzymanej pomocy publicznej związanej z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem epidemii COVID-19 oraz jej skutków lub na to samo przedsięwzięcie. Czynności podejmowane przez pracowników PUP odnotowywane były w systemie elektronicznym SyriuszStd, wykorzystywanym w procesie przyznawania, wykorzystywania i rozliczania przyznawanej pomocy na podstawie art. 15zzc-15zzda ustawy o COVID-19. Drukowane były również wyciągi z rejestrów (CEiDG, REGON). Ponadto sporządzano potwierdzenia weryfikacji wniosku ww. zakresie, podpisane przez osobę sprawdzającą.

(akta kontroli str. 100-115)

W przypadku wszystkich 40 wniosków: wypłata pierwszej raty dofinansowania nastąpiła w dniu akceptacji wniosku lub w terminie do trzech dni roboczych od tego dnia; drugiej raty w terminie do 30 dni roboczych od akceptacji wniosku; trzeciej do 53 dni roboczych.

(akta kontroli str. 107-108, 114-115)

4. Wybór formy złożenia wniosku (w formie papierowej lub elektronicznej) wynikał z decyzji przedsiębiorcy. Dokumentacja dotycząca rozpatrywanych wniosków nie zawierała informacji dotyczącej powodów takiej decyzji, a PUP nie zobowiązywał, ani nie ograniczał możliwości składania wniosków w formie papierowej lub elektronicznej.

(akta kontroli str. 29, 33, 36, 38, 89, 94, 96, 97, 106, 113, 117, 119)

Dyrektor PUP wyjaśniła, że najczęstszymi powodami składania wniosków w formie papierowej był brak posiadania profilu zaufanego, brak znajomości obsługi komputera, brak odpowiedniego sprzętu umożliwiającego wypełnienie wniosku elektronicznego oraz niechęć do obsługi internetowej i preferowanie bezpośredniego kontaktu z urzędem. Wyjaśniła ponadto, że od momentu wprowadzenia form wsparcia związanych z pandemią COVID-19, utworzony został dodatkowy punkt

⁴⁷ Wnioski nr: CAZ.I.ZZC.158.2020; CAZ.I.ZZC.463.2020; CAZ.I.ZZC.371.2020; CAZ.I.ZZC.383.2020; CAZ.I.ZZC.394.2020; CAZ.I.ZZC.415.2020; CAZ.I.ZZC.413.2020; CAZ.I.ZZC.310.2020; CAZ.I.ZZC.357.2020; CAZ.I.ZZC.320.2020; 32620/CV-19/11697034; 32620/CV-19/12465937; 32620/CV-19/12506158; 32620/CV-19/12529917; 32620/CV-19/12533681; 32620/CV-19/12555139; 32620/CV-19/12581914; 32620/CV-19/12660046; 32620/CV-19/12685840; 32620/CV-19/12697355; 32620/CV-19/16333256; 32620/CV-19/16605660; 32620/CV-19/17156484 oraz CAZ.I.ZZC.1429.2020.

⁴⁸ Z tego: 14 od 34 do 39 dni; siedem od 41 do 42 dni oraz po jednym w terminie 50, 65 i 67 dni.

obsługi przedsiębiorców przy wejściu do siedziby PUP, a także wystawiono tam skrzynkę podawczą. Uruchomione zostały również dyżury pracowników, którzy udzielali bezpośredniej pomocy zgłaszającym się przedsiębiorcom.

(akta kontroli str. 14, 16)

5. W 2020 r. do PUP nie wpływały skargi dotyczące wsparcia wypłacanego na podstawie art. 15zzda lub 15zzc ustawy o COVID-19. Z ośmiu skarg, które wpłynęły w tym okresie, jedna (z 3 czerwca 2020 r.) dotyczyła przewlekłości rozpatrywania wniosku o udzielenie dotacji na sfinansowanie pożyczki bezwrotnej ze środków FP na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy udzielonych na podstawie art. 15zzd ustawy o COVID-19. Dyrektor PUP poinformowała skarżącego o uznaniu skargi za bezzasadną. W uzasadnieniu wskazała m.in., że pożyczka została wypłacona w dniu zaakceptowania wniosku (5 czerwca 2020 r.), tj. w terminie zgodnym z zawartą umową (do dwóch dni roboczych od dnia akceptacji wniosku).

(akta kontroli str. 21-25)

W kwietniu i maju 2020 r. do PUP wpłynęła największa liczba wniosków złożonych na podstawie art. 15zzd-15zzc ustawy o COVID-19, tj. łącznie 26 068 (77,3%) z ogółem 33 704 wniosków złożonych w 2020 r. W maju i czerwcu 2020 r. PUP rozpatrzył 26 693 (79,5%) z ogółem 33 581 wniosków rozpatrzonych w 2020 r. W okresie maja i czerwca PUP podejmował czynności weryfikujące, w tym dotyczące wniosku skarżącego (m.in. sprawdzono informacje zawarte w systemie CEiDG). Wniosek został rozparzony w terminie 30 dni od jego złożenia.

(akta kontroli str. 4-6, 23-24)

Dyrektor PUP wyjaśniła, że podstawą realizacji wypłaty środków na podstawie art. 15zzd ustawy o COVID-19 był § 1 pkt 2 umowy, zgodnie z którym wypłata pożyczki ma nastąpić w ciągu dwóch dni od daty zaakceptowania wniosku. Termin ten został dochowany.

(akta kontroli str. 147, 148-149)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. wartość należnych odsetek z tytułu niespłaconych pożyczek udzielonych przez PUP na podstawie art. 15zzd ustawy o COVID-19 wyniosła 498 zł (w tym 19 zł z tytułu badanych umów nr 5108/20 i nr 5912/20). Ujęto je w ewidencji księgowej PUP pod datą 31 grudnia 2020 r. dopiero w trakcie kontroli NIK, tj. 16 lutego 2021 r. Skutkiem powyższego nie zostały one wykazane w informacji z wykonania planu finansowego Funduszu Pracy za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2020 r. (sporządzonej 21 stycznia 2021 r.).

(akta kontroli str. 19-20, 159-187)

Dyrektor PUP wyjaśniła, że zgodnie z polityką rachunkowości obowiązującą w PUP odsetki od należności i zobowiązań ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty, lecz nie później niż pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec kwartału. W bilansie za rok 2020 r., który zostanie sporządzony do 31 marca 2021 r., naliczone odsetki zostaną ujęte. W informacji z wykonania planu finansowego Funduszu Pracy za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2020 r. ww. odsetki nie zostały wykazane, ponieważ w momencie sporządzania sprawozdania, tj. 21 stycznia 2021 r. odsetki nie były jeszcze ujęte w księgach rachunkowych. Sprawozdanie jest wykonywane w aplikacji centralnej Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii i było aktywne do 21 stycznia 2021 r. Po wyznaczonym terminie sprawozdanie nie jest aktywne w aplikacji, natomiast pojawiające się różnice między tą informacją, a bilansem, są wykazywane

w sprawozdaniu informacji z wykonania planu finansowego Funduszu Pracy za I kwartał 2021 r.

(akta kontroli str. 157-158, 165-166)

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wniosek Naliczanie i ewidencjonowanie należnych odsetek w księgach rachunkowych PUP w terminach umożliwiających ich wykazanie w informacji z wykonania planu finansowego Funduszu Pracy za dany okres sprawozdawczy.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁴⁹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 9 marca 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....
podpis

Kontroler
Jarosław Staniszewski
Doradca prawny

.....
podpis

⁴⁹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.